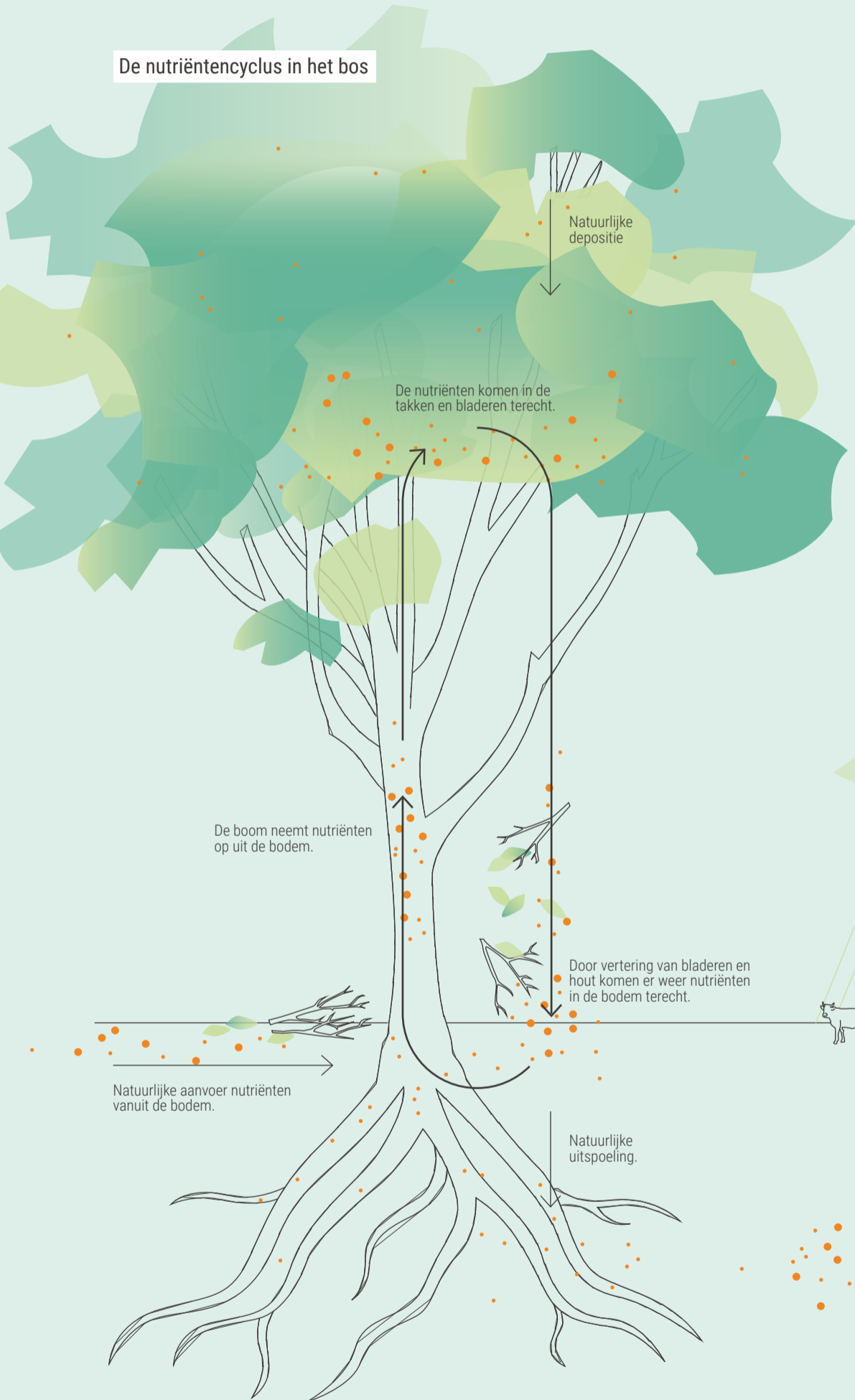


# BIOMASSA OOGST EN BODEMKWALITEIT IN BOS

Een groot deel van het Nederlandse bos ligt op arme bodems, waar onder andere een tekort aan fosfaat, magnesium en calcium is. De bodemkwaliteit kan hier gemakkelijk verstoord worden door te veel afvoer van blad en hout. Daarom verdient het oogsten op deze bodems extra aandacht.

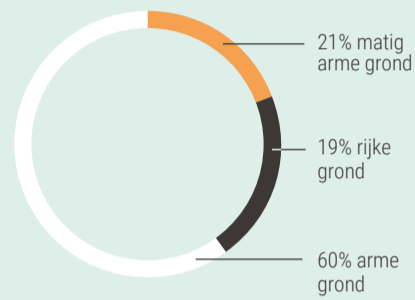
## De nutriëntencyclus in het bos



## Er is veel kennis over Nederlandse bosbodems

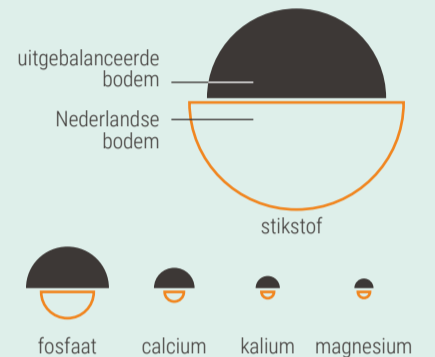
### Veel Nederlandse bossen staan op arme bodems

Meer dan 80 procent van de bossen staat op arme of matig arme grond.



### Nederlandse bodems zijn vaak uit balans

De bodems hebben vaak te veel stikstof en te weinig fosfaat, magnesium en calcium.



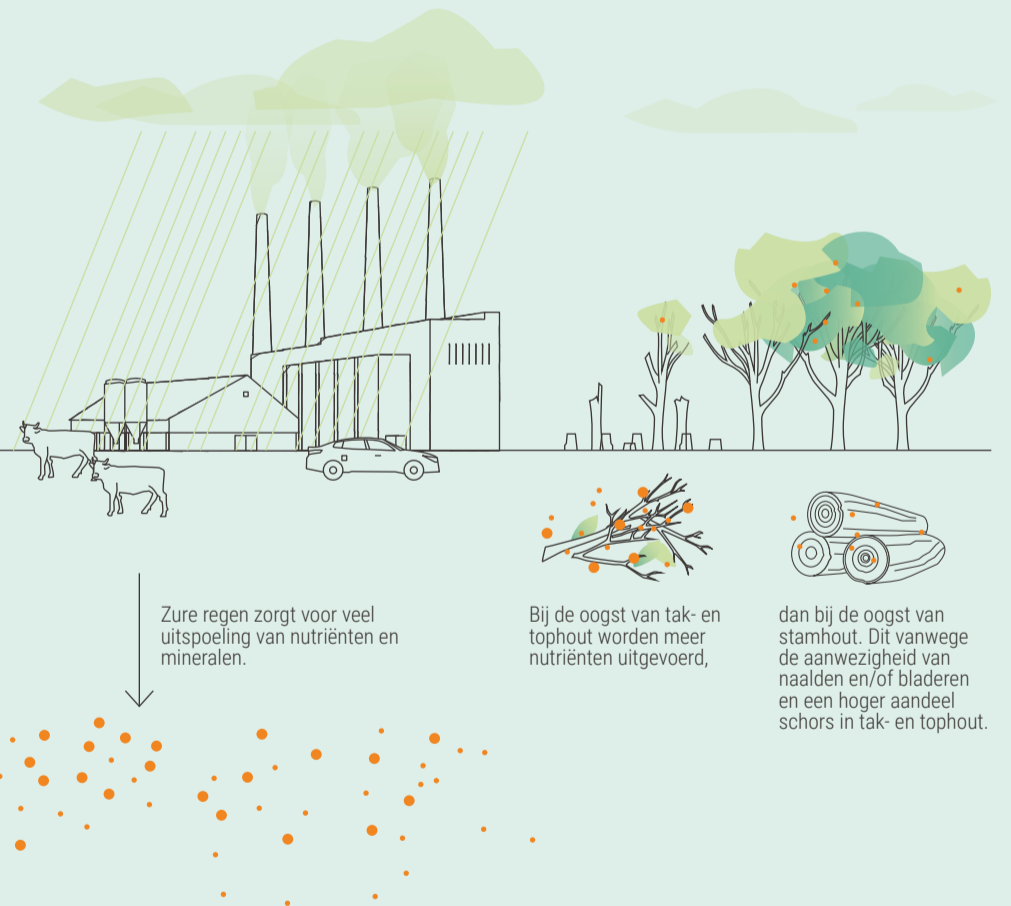
## Menselijke activiteiten veroorzaken verstoring

### Zure regen en bodems

De industrie, het verkeer en de veehouderij stoten zwavel, stikstof en ammoniak uit dat via (zure) regen in de bodem terecht komt. Deze zure regen zorgt voor meer uitspoeling van nutriënten, waardoor de nutriëntencyclus uit balans raakt.

### Oogst

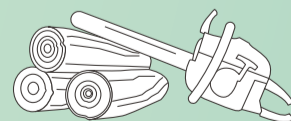
Ook oogst van stamhout en tak- en tophout voert nutriënten af waardoor de balans verder kan worden verstoord.



## BEHEERDERS HOUDEN REKENING MET DE KWETSBARE BODEM

De verhoogde uitspoeling in combinatie met houtoogst kunnen met name op arme bodems zorgen voor nutriënten tekorten en daarmee leiden tot problemen voor de groei van het bos en het functioneren van het gehele ecosysteem.

Omdat veel bossen op arme bodems liggen, is het in Nederland belangrijk dat er in het beheer rekening gehouden wordt met de bodemvruchtbaarheid. Beheerders nemen daarom de volgende maatregelen.



### Zorgvuldig bosbeheer

- Minder oogsten dan wat er bijgroeit.
- Laten liggen van tak- en tophout bij oogst op arme bodems, hier zitten de meeste nutriënten en mineralen in.
- Werken met adviessystemen voor het wel of niet oogsten van met name tak- en tophout.
- Bij kap stronken in de bodem laten zitten.
- Experimenteren met het terugbrengen van nutriënten als bemesting.
- Bosbeheer via FSC- en PEFC-certificering.

